

با سمه تعالی

سوالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۰/۳/۱۳۹۶	سال سوم آموزش متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶			مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir
نمره	سوالات		ردیف
۰/۲۵	در کدام یک از گزینه های زیر، هر دو واژه هم وزن هستند. الف) میلاد-انتظار ب) دانا-نسیم ج) نیکی- تقوا د) سخاوت - خصال		
۰/۲۵	شعری است با بیت های مصرع که هربیت قافیه ای مستقل دارد. الف) رباعی ب) مثنوی ج) قصیده د) مسمط		
۰/۲۵	نام گذاری قطعه به این سبب است که گویا..... است.		
۰/۲۵	قدیمی ترین مستزاد در دیوان کدام شاعر آمده است؟ الف) مسعود سعد ب) عطار ج) سعدی د) قطران		
۰/۵	در بیت «بلم آرام چون قوبی سبکبار به نرمی بر سر کارون همی رفت» الف) مهم ترین پایه تشبیه را بیابید. ب) ویژگی مشترک مشبه و مشبه به را مشخص کنید.		
۰/۵	در بیت زیر «تشبیه بلیغ» را بیابید و نوع آن را بنویسید. «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد اکسیر عشق بر مسم افتاد وزر شدم »		
۰/۷۵	با توجه به بیت «باز امشب ای ستاره تابان نیامدی باز ای سپیده شب هجران نیامدی » الف) در مصرع اول کدام واژه در معنای استعاری به کار رفته است? ب) نوع آن را مشخص کنید. ج) مفهوم آن را بنویسید.		
۰/۵	در کدام یک از ابیات زیر «استعاره مصرحه» و در کدام یک «استعاره مکنیه» به کار رفته است? الف) در این بازار اگر سودی است با درویش خرسند است خدایا منعمم گردن به درویشی و خرسندی ب) در آفاق گشاده است ولیکن بسته است از سر زلف تو در پای دل ما زنگیر		
۰/۵	استعاره مکنیه را در مصرع اول بیت زیر بیابید و نوع آن را تشخیص دهید. «ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست »		
	«ادامه سوالات در صفحه دوم »		

با اسمه تعالیٰ

نام و نام خانوادگی:	دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۰ / ۳ / ۱۳۹۶	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی
نمره	سؤالات	ردیف					
۰/۲۵	در عبارت زیر، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ «مسابقات گشتی دهه فجر در ایران انجام شد و ایران به مقام اول رسید.»	۱۰					
۰/۵	در بیت «سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم» ب) علاقه آن را بنویسید. وز این درخت همین میوه‌غم است برم»	۱۱					
۰/۵	در بیت زیر مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. «چو نامردم آواز مردم شنید میان خطر جای بودن ندید»	۱۲					
۰/۵	در بیت «خواب نوشین بامدادِ رحیل باز دارد پیاده را زسبیل» الف) کدام مصوت بیش از بقیه تکرار شده است؟ ب) قدمًا تکرار مصوت را چه می نامیدند؟	۱۳					
۰/۵	در هر یک از ابیات زیر کدام واژه آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ الف) چو شد روز رستم بپوشید گبر نگهبان تن کرد ببر گبر ببر ب) زین لاله بشکفتة در دامن صمرا هر لاله نشان قدم راهنوردی است	۱۴					
۱/۵	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. الف) منت خدای را، عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت ب) هر چه در دل فرو آید در دیده نکو نماید.	۱۵					
۱/۵	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام بیت آرایه <u>موازن</u> ه و در کدام بیت آرایه <u>ترصیع</u> به کار رفته است؟ الف) آه از آن سوز و گدازی که در آن محفل بود ب) به اعضا پشته ای هم چند فیل است در اسماء قطره ای مانند نیل است	۱۶					
۲	در هر یک از ابیات زیر جناس ها را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید. الف) بدان گه که خیزد خروش خروس ب) شادی مجلسیان در قدم و مقدم تو است ج) مسکن تا توانی دل خلق ریش د) نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا	۱۷					
	«ادامه سوالات در صفحه سوم»						

با سمه تعالی

نام و نام خانوادگی:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۰ / ۳ / ۱۳۹۶	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشنہ: ادبیات و علوم انسانی	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶	مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir			ردیف	

ردیف	سوالات	ردیف	ردیف	ردیف	ردیف
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. اگر طلوع کند طالع همایون است « الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ ب) در بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟ ج) صامت های مشترک آن را بنویسید.	۱			
۱۹	در بیت زیر، آرایه مراجعات نظیر را مشخص کنید. زبان و دست و پا یک کرده خدمتکار هم باشیم « یکی گردیم در گفتار و در کردار و در رفتار	۰/۵			
۲۰	در بیت زیر، چه آرایه ای به کار رفته است؟ دانسته تاریخی مرتبط با آن را بیان کنید. ز آدنایش، به او آدنی رسانده « یتیمی را حبیب خویش خوانده	۰/۷۵			
۲۱	در نمونه های زیر، آرایه تضمین را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر کل یوم هو فی شأن ای پسر ب) بیت نغزی به خاطر « قدسی » زاوستادی گزیده می آید: « در عدم هم زعشق، بویی هست گل، گربیان دریده می آید »	۱			
۲۲	در بیت زیر، آرایه تضاد را بیابید. پس سخن کوتاه باید، والسلام « در نیابد حال پخته هیچ خام	۰/۵			
۲۳	در بیت « رخت ها را بکنیم / آب در یک قدمی است / روشنی را بچشیم / شب یک دهکده را وزن گنیم. » الف) آرایه حسن آمیزی را در ابیات بالا بیابید؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.	۰/۷۵			
۲۴	در بیت زیر، آرایه تنافق را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید. مثال عشق پیدایی و پنهان ندیدم همچو تو پیدا و پنهان «	۰/۷۵			
۲۵	در بیت « گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد گفتا اگر بدانی هم اوست رهبر آید » الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است? ب) معانی مختلف آن را بنویسید.	۰/۷۵			
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »				

با سمه تعالی

نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
دادهای انتخابی از این امتحان:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۰ / ۳ / ۱۳۹۶	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir	
سؤالات			ردیف
نمره			

۲۶) با توجه به بیت «روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما»

الف) در کدام واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟

ب) واژه مورد نظر با کدام کلمات تناسب برقرار کرده است؟

۲۷) در هر یک از ابیات گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (توجه: در گروه «ب» یک مورد اضافی است).

گروه «ب»	گروه «الف»
تصمین	(۱) به زیورهای بیارایند وقتی خوب رویان را تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی
تلمیح	(۲) روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می ریزد، آن زر می زند
لف و نشر	(۳) آتش ابراهیم رانی قلعه بود؟ تا برآورد از دل نم رود دود
اغراق	

۲۸) در بیت «گر دهدت روزگار، دست وزبان زینهار هرچه بدانی مگوی، هر چه توانی مکن»

الف) نوع لف و نشر به کار رفته را بنویسید.

ب) لف اول را بیابید.

۲۹) با توجه به بیت «به صدق کوش که خورشید زاید از نفست که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست»

الف) شاعر چه دلیلی برای سیه رویی صبح نخستین می آورد؟

ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

۳۰) در بیت زیر، شاعر دلیل «بارش باران از ابر را» چه می داند؟

در بین مردمان چو و فایی ندید ابر اشکش روان به سوی زمین شد زآسمان

۲۰) «موقع باشید»